

Előfizetési díj.

Videkre postán vagy helyben hazhoz hordva

Egész évre	15 forint
Félévre	8
Negyedévre	4
Egy óra helyben	1 frt 50 kr.

Egyes szám ára 7 kr.

Megjelenik mindennap, az ünnepeket követő napok kivételével.

KELLET

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPI LAP.

Szerkesztői szállítás: a lap szellemi részét illető közlemények címzendők.

AZ ÉRTÉKESEBB CIKKEK DÍJÁZTATNAK.

Kéziratok nem adnak vissza.

Kiadó-hivatal:

Stein János könyvkereskedése, hová az előfizetések és hirdetések küldendők.

Magyar lapok szemléje.

Az „Ellenőr” a conservatív ellenzék alkalulására elégséges lefogónak találja azoknak szabad akaratát, kik hozzá tartozóknak ismerik el magukat, s a szabadelvű párt kormányának irányában, melytől érzelmeik és elveik is eltérnek, az alkotmányos ellenérködés parlament feladatát tartják, jelenleg politikai hivatásuknak. Teljesen egyetértünk Se-nyével, hogy „igenis van elvi különbség” a szabadelvű kormánypárt és a conservatív ellenzék között, és lesz is. A volt Deákpart, és a volt balközép egyesülése által keletkezett szabadelvű párt hatalmas feltámadásában, helyet talál a nemzeti békés fejlődés és alkotmányos haladás embereinek minden jogosult aspiratioja. Magyarország erősödésére, felvirágzására, önállóságára. Ez mert ezt érzi mindenki, nem csoda, ha azok, kik a múlt időben sem tartoztak a liberális elemekhez, s most is nyilvánítták meggyőződésüket, miszerint „igenis van közöttünk elvi különbség” és lesz is” elfogadják mint conservatívok, az ellenzék álláspontot becslő-tesen és a parlament nézetéhez és ellenőrzési feladat jelentékeny hasznára. Mert minő parlamentarismus lenne az, melyben a szélsőbaloldalt és a nemzetiségek képviselőiből állana az egész kontrolláló tehetőség és egy olyan alkotmányos szervezet mellett, melyben a főrendiház nem teljesítheti azon helyes conservatívus szerepét, hanem vagy nullificálja magát, mint tette a szédelgő évek alatt is, vagy factiosus akar lenni, mint megkísérették legközelebről.

A „Reform” szerint az osztrák államvasut végre egész komolyan hozzáfogott magyar vonalain az állami nyelv meghonosításához. Dicséret illeti, hogy a kényszernek hódol és kötelességét teljesíti. Mert más vasutak ezt nem cselekedik. Semmi oka nincs azbe vonni bárkit és senkit, ha munkáját teljesíti, kenyereben háborgatva látni nem óhajtja, s azért bizonyára nem a németeket, hanem a németiséget üldözi vasutainknál. Ezt sem a házi körben — ott, a ki vasuthivatalnok, német, beszélhet akár csehül — hanem a hivatalos kezelésben és a közönséggel való érintkezésben. Mert az osztrák államvasut ez irányban minden méltányos igényeknek eleget tenni iparkodik, azért kifejezett iránta elismerés, s kijelentkeztetjük, hogy nem lesz vele fukarabb, ha késő követőkre talál más társulatokban.

A „Közérdek” úgy hallja, hogy az egyes szakminiszterek közt tárgyalások vannak folyamatban, melyeknek célja az, hogy nemely munkával tulterhelt miniszteriumból egyes ügyosztályok kiválasztassanak s oly miniszteriumhoz csatoltassanak, mely munkával kevésbé van terhelve. Egyes ügyosztályok vagy éppen egész miniszteriumok megszüntetéséről azonban nincs

érdekeket sérti, ha a vallás szent ügye a napi politikai szenvedélyes küzdelmeibe sodortatik. Mi lenne a nyilvános és társadalmi életből, ha a nemzet újra hitfelekezeti alapokon oszlanék pártokra, mint a tizenhetedik század szomorú napjaiban? A katolikusok olyan példát adnának, ha a vallás fegyverét a politika arénájába vitték át, melynek követe az ország érdekeit is ezekhez az érdekekhez is előbb-utóbb komoly veszélyeztetésnek tenné ki s mindenesetre súlyosan megboszulná magát.

De ha már általános elvi szempontokból nem lehet helyeselni az új pártalakítási tervet, a speciális viszonyok, a kormány és a pártok főkérvései még kevésbé indokolhatják azt. Ma már önállóan szervezkedett conservatív párt van: kath. férfiak állanak élén s a ki borsadalmat érez a „szabadelvű” név iránt, a ki fél attól, hogy a kormányban nem-katolikus hazafiak is helyet foglalnak, azt mi sem tartóztatja vissza a conservatív töredékhez való csatlakozástól. Ezért még nem kell új pártot alakítani. A ki pedig a pártalakulást azzal akarja védeni, hogy fontos egy házpolitikai kérdések fognak napi-rendre kerülni, s hogy a katolikusoknak szervezve kell szembe nézniük ama kérdések megoldásával, azok a közvetlen jövő feladatait s törvényhozási teendőit illetőleg nagyon hibás nézeteket táplálnak.

E tekintetben nagyon könnyű a kath. párt alakulásának fölösleges voltát kimutatni. A jövő országgyűlés egész tartama alatt nem fog egyházpolitikai kérdések megoldásába bocsátkozni. A kormány sem mi-féle idévágó javaslatot nem fog szit elő. Pénzügyi, vasuti, gazdasági, vámügyi és közigazgatási kérdések annyira igénybe veendik az új törvényhozás idejét, hogy szerentse lesz az országra, ha ezen munkájának zömét elintéznék képes le-szen. Már pedig azt hisszük azért, hogy a tisztviselői választás vagy kinevezés útján nyerték e hivatalukat, vagy hogy a vasutak hogyan csoportosíttassanak, vagy pedig hogy az államjavak hogyan tésse-sen jövedelmözökhöz stb. kath. pártot csak ugyan nem szükséges alakítani. Ilyen kérdésekben felekezeti szempontokat előtérbe tolni annál melegebb, mert meg vagyunk győződve, hogy e kérdésekben nemcsak a hazafias érzelmi, kath. alsó és főpapsági, hanem még a conservatív töredék is tá-mogatandja a kormány mindazon javas-lait, melyek a kitűzött feladatok megoldá-sára ezelserűnek fognak bizonyulni.

sem akarja binni, — mi közben egy óska selyem, aranyalaj tömött zacskót, ránt, elő-hát nézzen bele ebbe a zacskóba! S a mint Widman azt jegyezte meg, hogy mily nyomá-tékos lesz ezen bizonyíték, rögtön karon fogta, mintegy kérni akarván, hogy senkinek se szol-jon: E jelenet alatt egyszerre megkondul a ha-rang. A giswilyi harang! — szol, elmélyedve az ősz férfi. „Szülőföldem, harangja ez. Már harmincz éve, hogy nem hallottam.” E szavak után összepakolta irományait s jó utat kíványa Widmannak, sietre távozott. Sobos lépte, szinte rohanáshoz volt hasonló. Bizonysan nem ke-rülte ki a giswilyi templomot.

Szép szokás, hogy a katolikus templom-
mok itt mindig nyitva vannak. Midőn ez az ember harmincz évi távolléte után, s az est viszonyában újra látja szülőföldjének, gyermek-korának templomát, midőn imára hí az esztha-rang, nagyon fájlhatott neki, hogy be nem lé-phet vala a templomba.

Valamint Schimmer, az egykori kémény-seprő fiúskából Romában bíbornokságig emel-kedett, úgy még más sveiczai is nyertek oly állást külföldön, melyet bizonyára senki sem jövedőlt volna meg bölcsőfűk felett.

Egy, a zürichi cantontól való sveicz, a mint hiteles források tudatják, a ceptoni szul-tán miniszter volt s egy állandó hadtestet szervezett az európai mintára.

Említsük még meg Styger Pál kapucinus nevét, ki dühös ellensége volt a francziáknak, még pedig nem csak nyelvvel, hanem mint har-czos a csatáiban. Sviz Canton Rothenthurn

szó. Meltányolja a kormány kebelében felebrött hajlamokat, de attól tart, hogy nem fognak ohajtott célra vezetni. Ez az örökös szervezés és újraszervezés, helyesebben mondva, foltoz-gás, alkalmas arra, hogy egyes ügyosztályok tevékenysége megbénítassék, hogy vagy egy kegyelt egyéniség előléptetését keresztül vigye: de azt az egyet egész határozottsággal ki me-ri mondani, hogy ily úton előre való köz-ponti kormányzathoz nem jutunk soha. A kor-mány tesz, vesz, foltozgat. Ez nem alkotás, nem államférfiúi munka, hanem meddő bürokrati-cus experimentálás.

A „Hon” szerint akár a delegatio intéz-ményét, akár a közös kormány eszméjét, akár a hadsereg közösségét vesszük, ezek megszün-tetése és megváltoztatása oly feltételekhez van kötve, annyira nincs kötelező éréjűleg időhöz szabva, annyi tényező közreműködését teszi szük-ségessé és erre közelebről oly kevés kilátás van, hogy bármily rosznak tartsa is azokat a monarchia két fele közül az egyik többségének egyik része még sem fogja azt követelni, any-nival kevésbé, mert mind a két kezünkben annyi elodázhatlan és kizárólag a mi hivat-lunkba eső dolog van, hogy nemcsak a morá-lis és fizikai erő, de a physikai idő is hiány-zik és ilyen követelések sürgetésére — 1877-ben a kiegyezés alapjairól ép oly kevésbé lehet szó, mint a közös államadossági quota meg-váltásáról. Nem lehetetlen az, hogy a közös hadsereg és delegatio minősége igen sokat fog változni; de minthogy erre maga a szerződés is nyújt elég módot és alkalmat, ez által, csak az ország érdeke nyerhet s nem fog a kiegyezés megingatlani, ha a közös hadsereg szelleme, kezelése, besztása, pénzügye, vala-mint a delegatio és közös kormány viszonya az alkotmányos követelményeknek és a ki-egyezési törvény szellemének megfelelőben fog átalakítani. Azt hiszi, erre a szabadelvű párt kormányja, törvényhozása és delegatioja fog is törekedni. Sőt osztrák részről sem fogja ellen-szenyve találni. De ha a dualismus vagy ennek alkotmányos alapja lenne bármely részről meg-támadva, az egész Magyarország óriási többségét látna maga mellett.

BELFOLD.

Fogarasi június 10.

(Képviselői közgyűlés. Egy előfűzés főispán.)
Fogarasi vidékének bizottsága a hó 7-én Boér Kálmán főkapitány a méltóságának elnö-klete alatt rendkívüli közgyűlést tartott, mely-nél kiváló tárgya az 1875—78-dik országgyű-lésre összehívó legkegyelmesebb királyi leírát közvételre volt.

Az ülés megnyitására ünnepélyesen fel-kért s megjelensékor szívesen jelenléttel

veszedelmesnek tűnt, fel április végén 1798-ban, midőn felállítván a franczia szabadság-fát, az egyesült sveiczai és untervaldeni csapatok Luzernt ezért megszállották. A szövetségesek vezérei egy békeszerző-dést kötöttek a csaknem ellentállás nélkül foglalt város tanácsházánál, melyben a személy-és vagyonbiztonság meg lett erősítve. Azonban midőn vad riválgás között verték a szabadság-fát, az ezáltal felizgatott egyesültek ki akarták rabolni a fegyvertárat. A vezérek bár tiltakoz-tak a szerződés, mely megszegése ellen, de Pál páter ezzel nem sokat fordított, hanem egy ágyura állva így kiáltott. Vegyétek gyerme-keket. Ne hagyjátok itt! Minden a tiétek. A fegyvertár kiürösített. Pártfogóinak s bará-tainak is többször okozott, ez a páter nagy kárt, azáltal hogy semmibe sem vette a fe-gyelmet.

Éz 1708-iki máj. napok, hasonlóak voltak bizonyos tekintetben a régi eskütvörök mir-gárteni és sempacheni napjaihoz s ezekben a napokban Styger hől barát, hol katoná volt. Egy tüzes beszédében a feszültebb névez-te az igaz szabadságának s a francziák elleni harcot a bakók elleni harcnak bélyegezte. Karddal s kereszttel kezében, kapucinusus övé-ben pisztolyokkal, tonzurját, katonasípkával fedve, ilyformán jelent meg a táborban.

Ugyanazon év szeptemberében Nidvalden he-sz napjaiban még nagyobb tevékenységet fej-tett ki s 200 svizit vezérelt testvérei segíté-sére. Miután beszédeiben nem ügyelt a pontos igazságra, 2000-re tette a svizi és glarusiak ezen egyesült csapatját; ez azonban csak kép-

gadótt fókupitánya a közgyűlés megnyitása előtt csodálkozással teljes meglepetését okozó ki az v még eddig nem tapasztalt körülmény felett, hogy egy ily nagy fontosságot átvessza oly ki-riván kevés számmal jöttek el a bizottsági tagok, a rendes és tiszteletbeli hivatalnokokon felül alig 8 bizottsági tag jelen jelen. Miután constátvá lett, hogy a gyűlés idejében és a maga rendén volt az alkaptányi hivatal által kihirdetve, a főkapitány az ülést a következő jegyzőkönyvbe iktatni határozott alkalmi beszéd-del nyitotta meg:

Tisztelt közgyűlés!
Alkotmányos életünk egyik legsarkalato-sabb és legszebb jelensége, a képviselő-választás küszöbén állunk. A tárgysorozat első hely-lyen felolvasandó legfelsőbb s legkegyelmesebb királyi meghívó levél megrendeli, hogy Magyar-ország népe a törvényhozás házában magukat képviseltesse.

A koronás király, az alkotmányos uralko-dó maga elől felséges; magas pelda-adásával a törvények tiszteletében, midőn ke-gyelmes királyi meghívó levelébe e szavakat iktatja be, uralkodói kötelességét fogva s at. Kövessük uraim az alkotmányos uralkodó fel-séges apostoli királyunk példáját a törvénytisztelében. A tanácskozásunk legfőbb tárgya a kir. kegyelmes leirat képezvén, kötelességemnek ösmerem a tárgyat kissé szellettetni. Az utóbbi képviselőválasztások, fájdalom-mal kell kimondanom, hogy igen kevés kivéte-tel a corruptio, a lélekvesztés kellemetlen je-leneteit tüntették fel, úgy hogy azt lehet mon-dani, hogy minden egyéb volt az, csak szabad választás némi; ez indította a törvényhozást az 1874-dik évi 33. sz. cz. vagy is választási tör-vény alkotására.

Ha emberi nyelven valamit jónak lehet mondani, úgy én az új törvényt jónak nevezem; miután az a lehetőleg gondoskodott minden es-
hétességekről.

Azonban a mit ember gondol és alkot, azt más ember képes kijátszani és lerontani; így van ez a törvény is, a találatok és min-dig fog a törvény kijátszására utat és mó-dot lenni, ha különösen azok, kik a törvény tisztelében tartása felett örködni vannak hivatva, kö-telességeket vagy lágyemeleg, vagy éppen nem teljesítik.

Sajnálatomat kell kifejeznem a f. évi május 23-án Nagy-Szebenben tartott román nemzetiségi congressus passivitási határozata felett és pedig főleg azért, hogy ezen határo-zat fogadására végrehajtó bizottság is né-vezetett ki.

Egy törvény felett, illetőleg ezzel szem-ben, mely a koronás király által szentesíte-tett, ellenkező határozatot hozni egy néhány

zélőtehetséget tükröz vissza s talán még annak is következménye lehetett, hogy az osztrák had-sereg közegett. E szél és mozgás a Fárhadhatatlan volt; most misét szolgál-tott, majd erekléket osztogatott, némelykuk pedig por-rubában kémkedni ment, egy ily al-kalommal szinte a kezébe jutott a francziáknak.

Nivalden eleste után sokáig nem lehetett hallani róla, de a következő tavasszal újból megjelent Einsiedelen, hová az osztrákok már bevonultak. A mint egy szemtanú közli, itt még kalandorban viselte magát. Karddal oldalán zöld ruhában, fején katonai főveggel lovagolt ide s oda néhány vadászol kísérve. S hogy a oszcselének megmutassa lova gyakorlottságát, a „Kaphoz” címzett vendéglőben, hol, éppen szállásolt, kényszerítette azt feltrappolni a lép-csön s kidugni fejét a kosma ablakán. Erre a páter, pipáját szájába véve, társaival templom-ba ment — mint a harcafi mondja — a bol-dogságos szűz oltárán a szent misét, huszáro-san vágatva végezte. Ezután visszatért a koc-smába, hogy társaival mulatozzék.

Innen Tirolban zarandokolt, aztán Olasz-országba. Látták őt Máltában és Sziciliában, hol csak is a gályarabok segítségével, bannu-latramlító szeretettel és gondoskodással viselte a pestis betegét iránt. Jól emlékszem rá, ta. S bár még mindig élénk volt, de mégis látszott rajta az idő nyoma. A honból a mint mondta, miután soha sem térhetett vissza ha-zájába, csak a vágy maradt meg nekem. Hat-van éves korában halt meg a siena conventu-ban 1824-ben, az őt a nagy szűz imádkoz

A „KELET” TÁRCZAJA.

A sveiczaiak

vándorosztoe és honvágya.

(Folytatás és vége.)

Ha valami gonosz történt a faluban, azt más nem tehetné mint én. S különösen a falu előljárója sehoggy sem állhatott. Ebből a fiu-ból semmi sem lesz, a így sokszor mondták nekem. Végre gyűlöletből, hogy soha többé ne lássanak Amerikába vitettek. És most csak hogy újra hön vagyok! Nagyon sokan elkorhó-lyedtek, még többen meghaltak azok közül, kik engemet számküzték s csak az vigasztal, hogy eléjükbe állhatok s szemökbe mondhatom: „No lássátok! Ismét itt vagyok, nincs semmi bajom, sőt nagy ténort csináltam!” Csak hogy elő a falu előljárója! Mert írták ám nekem: Ó mereszt még nagy szemeket ha meglát!

Beszéde folytán elbeszélte, hogy ő New-jorkban cipész mester s hogy üzletének na-gyobb ablaka van, mint a giswily templomnak; aztán elerékenyvedve beszélt leányairól, kedves és derek leányairól, kik hosszú szőke hajjakkal úgy néztek ki, mint valami ládiék, kik Lu-zerban a szállodákban oly igen gyakran lát-hatók. S mintha most kellene őket törvény-sítenie. Majd egy csomó írást s amerikai új-ságot szed ki utitaskájából. Ha semmi áron

embernek és annak végrehajtására bizottságot nevezni: egy ilyen ténynek — mondom — a nevét nem akarom az ünnepélyes órában és itt e helyen ajakamra venni, az megvan írva a büntető törvénykönyvben; és éppen azért törvényiszak loyális alattalról fel se teszem, hogy olyas valamine gondoljon. Az, hogy valami szavazatát érvényesítse, vagy ne: az saját maga dolga, de az, hogy mást is a szavazástól visszatartson rábeszélés, fenyegetés, vagy ígéret által, ez már más dolga is lehet. Azért tisztelt bizottmány! kijelentem, hogy azon esetre, ha a végrehajtó bizottság bármely közege a vidék bármelyik községében mutatkoznék, a legerélyesebb rendeletek vannak és lesznek megtevve, hogy azokkal szemben a legszigorúbb törvényes eljárás alkalmaztassék.

Az a mit egyes emberekre nézve mondték szavazataik tekintetében, áll ugyan a tisztviselő urak személyére nézve is, azonban nem áll mint tisztviselőre nézve. A tisztviselőnek kötelessége a népet buzdítani, az érdekeltséget benne felkeltetni és teljes erejével oda hatni, hogy a választók teljes számmal jelenjenek meg a választásnál, hogy a nép szöke meg hazafiságból és nem pénzért, nem borért, pálinkáért jelenjen meg a választásnál. Ezt a szolgabíró uraktól, a közegektől és falusi elöljáróktól megkérve, megkövetelem; kijelentem egyetemesen, hogy ha valaki annak, és a választások előtt és alatt törvénytől előszabott hivatalos kötelességének teljesítésére nem érezze magában hajlamot: attól elvárom, hogy a hivatalos állásáról való lemondását ideje-korán beadja.

Én uraim! határozottan kijelentem, hogy én a törvénynek betű értelmében való szigorú teljesítését szemem előtt fogom tartani; ennek létesítésére kérem fel uraim! az alkotmány tisztelők segítségét. Ezzel az ülést megnyitom.

A tárgysorozat szerint legelőbb is felolvastattott, illetőleg kihirdtetett a jövő országgyűlés egybehívását tudató kegyelmes kir. leirat, melyet a gyűlés ünnepélyes hangulatban, állva hallgatott meg, a király neve fölémlítésénél lelkesült „éljen”-ekben adván kifejezést és cs. és apostoli királyi Felsége magas személye iránti hódolattaljes ragaszkodásának és tisztelgetésének.

Az ide vonatkozó 23.332 sz. a. belügyminiszteri rendelet fölolvassása, több szentesített törvény kihirdetése s néhány kebeli ügyelintézése után: olvastattak Micu Sándor g. kath. érseki helynök és Stancu cs. k. nyug. százados értesítései, melyekben a központi választmányi tagságról való lemondásukat jelentik be. A lemondók személyes indokokat említenek; nagy hihetőséggel azonban a szelben román congressus határozataiban rejthetik a lemondás oka. Lemondásuk elfogadtatván: helyek a magarendin azonnal betöltötték. A tárgysorozat ki levén merítve: főkapitány ő méltósága az az ülést bezárja.

Nekérdky.

Nagy-Szeben, jun. 11.

(Végtárgyalás.)

Az itteni kir. törvényszék tegnapelőtt és tegnap három sikkasztó fölött mondott ítéletet. Bisze Ferdinánd tébolyda-gondnok, Herzberg Ottó tébolyda-ellenőrrel szövetségbe, a kezelekre bizott intézeti pénztárt tisztára kiürítette, 9000 frtnál többet lopván és a lopott pénzben méltó czinkostársával részben megosztván. Ambrosi Gyula postatiszt pedig a kezelése alatt volt pénzből 839 frtot és 69 krt sikkasztott el. Bisze 3, Herzberg és Ambrosi két-két évi súlyos börtönrre lettek elítélve.

A kincstár meglópása itt Nagy-Szebenben — úgy látszik — epidemics kórság; erre mutatnak a közelebbi években előfordult gyakori esetek: e szerint a fennebbi casusok voltaképpen nem is bírnak a meglepő ujdonság ingerével.

Ha mindamellett fölémlitettem, azért tettem, mert a végtárgyalások nem egy érdektelen jelenséget hoztak fölünre, melynek mindenike nagyon is alkalmas arra, hogy a hirlaptudósítónak közlemény anyagát szolgáljon.

A végtárgyalás folyamán a többek között kiderült az is, hogy Herzberg Ottó már 1851-ben, mikor még postahivatalnok volt, pénzes leveleket lopott el; ennek következtében a szolgálatból el lett bocsátva és a bűnvádi eljárás elene megindítva; hanem elítélni még sem ítélték el. Akkor tudniillik a "törvényszék még szász, néhai Salmen báró pedig comes és mint ilyen a szász bíróságok második felfolyamodásu foruma gyanánt fennállott universitas elnöke volt. Herzberg Ottó továbbá báró Salmen Ferencz édes leánytestvére fia — a szász bíróság pedig akkor egyszerre csak elejtette a bűnvádi eljárást Herzberg ellen. Történt volna ilyesmi „im Comitatsboden,” lett volna dolga a „Comitatswirthschaft”-nak.

A családi nexus utján sikerült azután kieszakolni, hogy Herzberg lassankint államhivatalba jutott; az abszolútus és schmerlingianismus eltétele után a magyar kormány,

mely Herzberg említett „stiklijéről” nem tudott, a jó madarat meghagyta állásában, sőt ellenőrré is léptette elő. Meg is adta az árást érte.

A végtárgyalás alatt felmerült meglepő másik jelenség furcsa világot vet az itteni börtönfelügyeletre. Ambrosi ugyanis egyszerre zsebéből kihuz egy csomó bankjegyet és leteszi a bírák elé, azt mondván, hogy itt van a 840 frt, a kincstárt soha sem akartam károsítani, nem is károsítottam.

Honnan vette vagy kapta vádlott több havi fogsága alatt ezen összeget? A sikkasztás után eltűnő a városból, több napig az erdőben barangolt, aztán kiéhezetten, elrongyosodva egyik este visszakért a városba és önként jelentette magát a törvényszéknél, hol azonnal el is zárták. Ambrosi azt állítja, hogy a 840 frt nála volt, mikor önként jelentkezett. Ha ez állana, akkor a börtönfelügyelet hiányos és rendetlen, mert utasítászerűleg a jelentkezőt meg kellett volna motózni. Ha pedig ez megtörtént is, a börtönfelügyelet megint megróvándó, mert ha a felügyelet szabályszerű lett volna, akkor Ambrosi a börtönben nem juthatott volna birtokába az említett 840 frtnak. Tehát akár inde akár unde, a dolognak illető állásában a börtönfelügyelő közegek lazul teljesítették kötelességüket.

Különb a mi kedves „Tageblatt”-unk, mely M.-Vásárhelyből minden áron Neumarkt-ot akar csinálni, hirtelen nagyon udvarias és gyöngéd lett; három hasábján tudósítást hoz a Bisze-Herzberg-casusról, hanem hát csupa kiméletelességből csak B.-t és H.-t emleget, bezeg Frank rézműves teljes nevét, ámbár nem lopásért vagy finomabban mondva „Veruntreuung”-ért állott a bíróság előtt, csakugyan meghurcolta, mert a „Tageblatt” egyik „szántóföldes” patronusa testvérével volt baja a vádlottnak.

Cyprian Misch.

Déva, 1875. június 10.

(Egy néptanító ünnep.)

Hunyadmegye értelmisége a napokban lefolyt megyei bizottmányi ülésszései után egy szerény néptanító körül csoportosult, s az örömnapiját ünnepé avatta. Az ünnepelt polgár Xantus Ignác, maros-illyei r. kath. néptanító, ki 31 évi buzgó nevelői és oktatói fáradságos működésének magas jutalmául a Felsőföldi koronás ezüst keresztet nyert. Az átadás, illetőleg földszítés. f. hó 9-ikén a dévai összes iskolák, nagyszámu közönség, magas vendégek jelenlétében történt meg az állami képezlésben.

A tanterfiak örömnapija volt ez, melyet ünnepélylő avattak azon magas vendégek, kik a tanügy iránti nemes érdeklődésük jeléül szerencsétléttek az egyszerű polgár a szerény néptanítót talán életének legszebb napján.

Az örömnapot Pogány György főispán ur a tanügy iránti hazafas érdekeltségnek meleg szavaival nyitotta meg. Rövid és gazdag tartalom beszédében jelezte a kitüntetésnek nagy jelentőségét; örömet jelenti ki a legnemesebb polgári érdemnek elismerése fölött; örömnapi-nak nevezte azon napot azért, mert azon a téren működött a kitüntített, mely téren hazánkban van még tenni való elég, s a mely téren ha mindenki úgy teljesíti kötelességét mint az ünnepelt férfi: hazánk jólétének gyors emelkedését remélhetjük. — Szavait lelkes éljenzés követte s azután Réthi Lajos tanfelügyelő lelkes — és lelkesítő szavakban beszélt el a kitüntetettnek buzgó működését. — Elmondá, hogy akkor lépett Xantus a tanítói pályára, midőn a polgári érdemek hazánkban elismerést nem remélhettek: nem is kereste ő azt s szerény lelkelete még gondolni sem merészt a magas kegyre; mert ő nem magáért, hanem a népnevelés igazi nemes céljáért működött; a legközelebbi és tisztább alakban állott előtte a cél s ezért küzdött ő; a maga eszményi nemességében tartotta szem előtt a nevelő és oktatói hivatást, s ezt ohabította ő elérni, de jutalmat soha nem keresett, és nem is várt. Buzgó törekvésének jeléül nagy elismeréssel említtette föl a tanfelügyelő, hogy a 32 évi működése alatt a nevelés és oktatás terén történt sok rendszer és nagy haladásnak egyetlen stádiumában sem maradt el, sőt magán-szorgalmának jeléül a legszebb elismerést érdemlő tudományos gyűjteményt bír.

Beszéde közben a képezdei ifjusághoz intézett buzdító szavakat s azután magas lelkesülés között díszíté föl a koronás keresztet az ünnepeltet, s a legmagasabb kitüntetés viseléséhez istennek áldását kívánta: a közönség pedig lelkesült és hosszasan tartó éljenzéssel üdvözölte a kitüntetett férfit.

Ezután az ünnepelt a meghatottaságnak egyszerű és meleg szavaival köszöntö meg a magas kitüntetést és a nagyszámu magas vendégeknek az ügy iránt tanúsított őszinte érdeklődését.

Az ünnepélyt a képezde ifjuság énekkel zárta be.

A keleti vasutszelvények hamisításának bünpere.

(Vége.)

(Az ítélet.)

Az elnököl királyi bíró, Mirth Antal ma délelőtt nagyszámu halgatóság előtt hirdette ki az ítéletet a keleti vasut szelvényeinek hamisítását, Pope Lajos, ifj. Deutsch Mór és Deutsch Adolf ellen.

Pope Lajos sikkasztások és csalás bűntényeiben bűnösnek nyilvánítván, mai naptól számítandó öt évi börtönrre ítéltetett, s 15,000 frtnyi kár s költségek megtérítésében marasztaltatott el.

Ifj. Deutsch Mór közhitelapírok hamisításában bűnösnek ítéltetett és az ítélet jögeire emelkedésétől számítandó három évi börtönrre ítéltetett.

Deutsch Adolf bűnrészesnek nyilvánítatik s e miatt az ítélet jögeire emelkedésétől számítandó egy évi börtönrre, valamint az eljárás és rabtartási költségek megtérítésére ítéltetett el.

Az ítélet indoklásából kiemeljük a következőket.

Pope Lajosról be van bizonyítva, hogy hivatalos állásánál fogva a franco-osztrák banktól érkezett 1969 szelvényt a helyett, hogy szabály szerint kezelte volna, megtartotta és saját hasznára fordította és így sikkasztást követett el; önvalomásából és Waisz K. J. vallomása szerint e szelvényeket eladás végett átadta Waisz K. Józsefnek, ki azokkal egy harmadikat tévedésbe ejtett, e szerint Pope csalást követett el. Az Immer mérnök kárára történt sikkasztást vádlott bevallotta, nemkülönben azt is, hogy Hantz földterhermentesítői kötvényeit saját hasznára elzálogosította 200 frtra; e két cselekedettel szintén sikkasztásokat követett el.

Ifj. Deutsch Mórról kiderült, hogy a Waisznál lefoglalt 67,000 darab szelvényt ő készítette és hogy e szelvények hamisítottak; ő így törvény adta engedély alapján forgalomba bocsátott papirokat, tehát közhitelapírokat hamisított. Hogy ezt nem jóhiszeműleg, hanem bűnös czélzattól tette, hogy közte s Waisz közt bűnszövetség volt, bizonyítja a már elítélt Waisz azon vallomása, mely szerint ő közölte Deutschal, hogy Popeval bűnös összeköttetésben áll; e vallomást támogatják a Deutsch testvérek közt váltott levelek ezekben titkos kitételek fordulnak elő, melyek a mellett szólnak, hogy ezen levelezés alkalmából büntetésre méltó cselekvény vétettet czélzabba. További gyaukok még a nagy jutalom, mely t. i. 4500 frban állapított meg, holott vádlott csak 200 frtot számított fel a társulatnak munkabér fejében; a vizsgálat folyamán hamis mentséggel is élt, azt állítván, hogy a 4500 frtról adott váltó egy kölcsönről szól, melyet azon czélra kapott, hogy csődjét rendbehozza, holott később beismerte, hogy a 4500 frtot jutalom fejében kapta. Maga is beismerte, hogy aggodalmait voltak a megrendelő jogosultsága iránt, és mégsem fürkészte, pedig Pope helyben lakik, és így a tudakozás kevés fáradságba került volna. Mindezen jogosan terhelő bizonyítékoknak vett momentumok alapján a bűnösség teljesen begyőződöttnek tekintik.

Deutsch Adolfnál első sorban illetékességi érdem merült fel, mert őt a bécsi törvényszék már felmentette. A főbüntett Magyarországnak követtetett el. Deutsch Adolf tehát, habár külföldi bíróság által elbíraltatott is, a törvény értelmében magyarországi illetékes bíróságnál is felelősségre vonható. A törvényszék tehát illetékes kimondani a bűnrészséget, melyet a következő okok bizonyítanak:

Waisz Deutsch A. szemébe ismételte, hogy e cselekménynél a czélbavett bünténybe beavatottak, idejárul azon titkos levelezés, mely már is jogosan terhelte őt; ő maga beismerte, hogy a tanácskozáskorál mindig jelen volt; a megrendelés nem is Waisznak, hanem Deutsch Adolfnak nevére történt.

Deutsch Mór nem marasztaltathatott el kártérítésben, mert csőd alatt áll.

Pope Lajos, kinek, habár a magyar keleti vasut főkönyvvivője volt, a magyarul mondott ítéletet németül kellett kihirdetni, valamint Deutsch Mór és Deutsch Adolf felebbezték az ítélet ellen.

Sztrokay Boldizsár kir. ügyész megnyugszik az ítéletben, de kéri Deutsch Adolfot azonnal letartóztatni, mert — ugymond — vádlott Bécsben lakott ezalott, és ha most visszatérne oda, azon veszály forog fenn, hogy az orsztrák hatóságok a jelen elítélés dacára sem fogják kiszolgáltatni, mert egy ausztriai jogerőre emelkedett ítélet alapján felmentetett az ellene emelt vád alól.

Dr. Neumann Sándor ezen végzés ellen is felebbezett, és ehhez képest védenézet egyelőre szabad lábra kéri helyzetni; a törvényszék azonnal elrendelte Deutsch Adolfnak azonnal letartóztatását és utasította védőt, hogy a végzés valamint az ítélet ellen való felebbezést egybefoglalva, írásban nyújtsa be.

A választások előtt.

Feladatott Gy.-Szt.-Miklós jun. 13. 5. ó. 40 p. d. u.

Érkezett jun. 13. 5. ó. 45. p. d. u.

A Gyergyószentmiklóson ma tartott szabadelvü pártgyűlésen a jelenlevők kilencz tizedrésze Antalfy Károly tanfelügyelő, egy tizedrésze pedig Jánosit jelölte ki képviselőkné.

Fogaras, jun. 10. 1875. Fogaras vidéke f. hó 7-ikén tartott bizottsági gyűlésének befejezte után, melyről fennebb értesitem e lapok t. olvasóit, felállott Gridianu szolgabíró és a gyűlés tagjait magán értekezlet tartására helyt maradni kéri. A botrányig néptelen gyűlésből is néhányan eltávoztak: a tisztviselői kar, pár bizottmányi tag, négy vendég hallgató részvételével azonnal értekezlett is alakul. Gridianu szolgabíró annak indokából, hogy — innen a szélrózsa minden irányában szétoszló — a tudakozódó választók közönségnek megmondani tudják, kik fogják immár a küszöbön levő hongyülésben a vidék mindkét kerületének képét viselni? indítványozza, hogy az értekezlet állapodjék meg a képviselő jelöltek személyében. Ő a maga részéről, ha másnak külön jelöljei nem valának, ajánlja a felső kerület számára Boér Antal, ki a multban Csikszék egyik kerületének képét viselte volt, az alsókerület számára meg Kossy Sándor vidéki mérnököt. Az indítvány egyhangulag elfogadtatott. A meghívott Boér Antal azonnal el is mondá kész program-beszédét, mely igen csinos vala és mindenkit kielégített. Kossy Sándor nem számítván e távolról sem várt megtiszteltetésre, a közbizalomnak e helyütt nyilvánulása: nyilatkozta szerént nem gondolkodott írott programról, hanem mindenben magáév teszi és elfogadja előtte szölt. Egyébiránt mindkét jelölt szabadelvü párti. E ténykedés után az értekezlet — mint a ki dolgoz ékesen és jó renddel vitte véghez — haza oszlott.

De mi kérdeni bátorokodunk: mi szükség volt a képviselők jelölésében éppen erre a sajátosságos eljárás módra? Hiszen habár Fogarasban és vidékén ez időben nincs is semilyen pártválasztmány, melynek egyedül állna illetékességében képviselőjelöltek föllállítás: nincs-e ott a választók nagy tömege, kiket valamely plakát Isten szabad ege alá bár, minden időben összegyűjthet? Avagy a jelölt programjához a választók összegének mi köze sincs? Alkotmányos életünk egyik legmagasabb nyilvánulása minden bizonnyal a képviselők szabad választatása; s épen azért a jelölt nézeteink elveinek a választók lelkeiben vizsgahog kell költeniök, melyek ha köz kincse válandanak: a jelölt édes mindnyájunké lesznek.

Tekintve a jelöltek népszerűségét s különösen azt a közszeretést és becsülést, melynek itt a főkapitány és őregatyja örvendnek, bátran kilehetett volna állani ez actusnal a választók gyűlékezete elé. A kor színvonalán álló szabadelvü párti programbeszéd el nem tévesztette volna gyűjtő hatását a legtágabb körű népgyűlésben sem. Hiszen az ép szemű soha nem fél az ég napra nézni, annak tűz sugaraitól csak a gyöngye szeműek irtóznak; csak a gyűlöli a világosságot, a ki gnoszusz cselekszik, a ki pedig igazán cselekszik, a világosságra megy, hogy az ő cselekedetei nyilvánvalók legyenek. Lehet, hogy ez önbizalmat nélkülöz eljárás, e sutytyomban cselekvés szöle azt, hogy a keletkezett visszatettség megfigyelése után gombá módra kezd immár szaporodni nálunk az önmagukat jelölők száma; így a felsőkerületben Benedek Gyula és tán más is sorompóba lépéden, az alsókerületben sürin emlegetik gr. Teleki Sándort, Moldován Gergelyt, Puscaru Józsefet. Örömmel irhatom egyébiránt, hogy az értelmiség — magasztos feladatához híven — a kedélyek lecsöndesítésén, az érdekek kiegyeztetésén, tisztességes compromissum létesítésén s mindenek fölött e város és vidék nyugalmának, társadalmi békéjének megóvásán és azon fáradoz, hogy e váratlanul jött chaosba, harmóniat öntsön. Az eredményről értesíteni fogja e lapok szives olvasóit.

Nekérdky.

Fogarasvidéken a választások jövő hó 1-sején lesznek.

Segesvárt junius 9-én alakult meg a megyében működendő választási actions-committe. Ugyanezen gyűlésen a volt követet Gull E. József urat felkérni határozott, hogy beszámolását nyomtatásban tegye meg; hogy az ismeretes szellem bátoritól hason a szászokra s abból reményt merithessenek arra, hogy a fészkelődés jövőre is meg lesz jengedve. Egyszersmind elhatározták, hogy — a szász clerus clique által előkészített — reversalis elfogadását követelni fogják képviselőjelöltekül.

Beszterczén a junius 8-ikára összehívott választási gyűlés fiasková vált, mivel a meghívón állítólag a gyűlés megtartásának helye és ideje nem volt kitéve. Most jun. 17-én 2 órára a városi vendéglőbe hívják össze a vá-

lasztókat, hogy itt is lejártszadják az ugy látszik rendszeres egyformasággal előkészített reversalis követelését.

A marosszéki szabadelvü párt gyűlése junius 8-án tartott meg.

E lapok terén már meg voltak említve a Marosszékbén ez ideig történt képviselőválasztási mozgalmak; ezeket röviden sommáztá a rendkívül látogatott pártgyűlés előtt Filip Albert elnök.

Az előadottak után többen, monthatni: igen számosan hangsúlyozták, hogy Bereczki Sándor úr nyárad-szeredai junius 2-kán kimondott vizsgálódása, illetőleg a jelöltség visszaütatása az előzmények után: teljesen incorrect volt, mit azonban ők persze elnéznek neki. Voltak természetesen olyanok is a szónokok között, kik B. S. úrnak említett magaviselését sokkal élesebben jellemezték.

Végeredmény az lett, hogy miután pár hét előtt létrejött őszhang a követjelölésre nézve a felső kerületben tökéletesen fölbomlott; a párt azon határozatot hozta, hogy a választók egyáltalán senki iránt kötelezve nem lévén legjobb meggyőződéseik szerint szavaznak arra, kire akarnak.

Különbén meg lett választva egy 10 és egy 100 tagu bizottság, hogy a mennyiben netán szükségnek látná, a párt nevében intézkedhessék, ezen bizottságoktól azonban valami nagy prakticus eredményt nem igen várhatni; hanem nemsokára el fogja dönteni a választók közönség bölcsessége, hogy tehát a felső kerületben ki a rivát?!

(Sz. H.)

Marosszékből ugyan e tárgyra nézve a következőkről tudósítanak:

Itten 8-án megtartott a szabadelvü párt értekezlete, de a kedélyek hullámzása miatt teljes egyetértés nem jött létre, azaz sem egyik, sem a másik kerületben nem állítatott fel jelölt, hanem az értekezlet azt határozta, hogy miután a székbén csak szabadelvü párt létezik, jelölt felállításába bocsátkozni nem kíván.

Jelenleg a felső kerületben jelöltek Szentiványi Kálmán és Bereczki Sándor. Az alsóban Jenei Józseffel szembe Tolnai Gábor fog fellépni.

A-felében. A megyében remélhetőleg megmarad a két régi képviselő B. Kemény István és Barcsai Ákos. A mint látszik, a Török Dániel felléptetése inkább csak egy utólagos tüntetés egy a közelebről történetekért duzzogó cikk részéről. Vizaknán Koriz-mics pártja többségben van. Gyulafelhérvárt a mint látszik a clerikális párt nem hagyott még fel reményeivel, de a szabadelvü párt régi képviselői mellett b. Kemény Gábor és Szilágyi Dezső mellett áll.

Abudbányának még nincs jelöltje eddigi képviselője Pogány Károly mint államhivatalnok incompetibilis.

Sepsi-Szentgyörgy. junius 12. Császár Bálint Sepsi-Szentgyörgy város képviselője beszámolója alkalmakor kijelentette, hogy ő a fusio tényét államunkra egyedül tartja üdvözlőnek s a pártok egyesülését helyesli s a fusio folytán létesült szabadelvü párt és kormányt mint egyes ember és mint képviselő pártolta és pártolni fogja.

Gyárfás Samu városi tanácsos beszédében üdvözölvén Császár Bálintot, őt a jövő országgyűlésre mint képviselő-jelöltet ajánlja. Él-jenzéssel kísértettek szavai.

Ugyanakkor egy másik párt Veres Gyula ügyvéd ajánlata folytán Göde Károly volt szentgyörgyi lelkész nyilvánította ki képviselő-jelöltjéül.

Miután mindkét párt kijelentette, hogy a választási actusnál a loyális fegyverrel fog élni s a polgárok felbujtogatását kerülni fogja — s hogy külön külön fogja a végrehajtó bizottságot megalapítani — a számolásra összegyűlt választók szétoszlottak.

A városnak eszerint két követjelöltje van Császár Bálint és Göde Károly.

Császár Bálint pártja végrehajtó bizottságát holnap alakítja ki — az ellenjelöltté má megalkult. (N.)

Maros-Vásárhelyt tegnap vasárnap tartották az elbai szinkörben beszámoló beszédeiket a volt szélbali követek Lázár Ádám és Orbán Balázs; a beszámolásról melyre polgárságot pártkülönbség nélkül meghívtag, részletes tudósítást még nem kaptunk. Ed-dig vett híreink Lázár Ádámnak a szabadelvü párt-hoz való közeledéséről beszélnek, mely eseten egyhangulag választott meg; ha azonban ban jövőre is szélbali politikát kívánna űzni a szabadelvü párt ellenjelöltet fog felállítani s fusionált pártok jelöltje aligha meg nem fosztja a szélbali volt képviselőjét mandatumától. Eddig azonban a jelöltre nézve még nem jött létre megállapodás. Beszéltek Ráth Károlyról az országos ipar szövetség elnökéről, azonban mivel Vásárhelyt nem igen ismeretes nem hajlandó a jelöltségét elfogadni, a mint ezt az „Erdély” legutóbbi számában közreadott nyilatkozatában ki is jelenti. Orbán Balázs megválasztatása szöba sem jön s a felső kerületben biztosan Z. Knöpfler Vilmos szabadelvü párti fog megválasztatni.

Kolozsavárt bizonyos embereknek netetszenek a szabadelvü párt választmányának kijelölései s holmi szélbali fészkelődésel

n adják jelét magas elégedetlenségüknek. undunkkal ismét tartatott a külvárosi polgárok között valami szerfelett kevéssé látogatott ülés forma, melyen egy fiatal ügyvédünk a szabadelvű ellenzék" (új cím) létesítésének szükségességét bizonyítgatván, Hermann tőt ajánlotta képviselőjelöltül; a jelen voltak pedig tetszett az indítvány ezen tetszésűst rögtön írásba foglalja Herman Ottó számára, drótra tették; a táviratot mindnyájan alá is ták, a mi egyébként — a mint halljuk — m okozott nagy költséget, mivel az új párt hivi tizen sem voltak.

Várad Károly urnak a „M. P.” szerkesztésége után tett azon kijelentését, hogy em szándékozik fellépni jelöltül, készséggel adomással vesszük; ugyanezen reményünknek ártunk volt kifejezést a mult alkalommal tett szrevelteinkben, melyeknek egyébiránt minden orát fentartjuk. Mi tudjuk a résztvevők neveit a helyet, a hol az általunk említett gyűlések tartattak; tudunkkal Várad Károly ur nemélyét mivel sem „gyanúsítottuk” s általunk néltányolt polgári erőneyt épen nem érintetük s e tekintetben a „M. P.” megjegyzéseire alkalmat sem szolgáltatunk.

A „KELET” magán-távirata.

Feladatott Buda-Pesten június 14. 10. ó. 20 p. d. e.
Érkezett, június 14. 10. ó. 55 p. d. e.

Komáromban Ghozy tegnap rendkívül fényesen fogadtatott s jelentőséges programbeszédet tartott. A főváros vasárnap igen élénk volt: a Terézvárosban Falk beszélt, a Ferenczvárosban a szabadelvűek egy része Tavasz ellen Csernatonyt léptette fel.

NAPI HIREK.

Kolozsvár, jun. 13. 1875.

— **Lapunk rendes levelezőit és vidéki barátait** tisztelettel kérjük, hogy a választási mozgalmakról minél gyorsabban értesíteni sziveskedjenek akár levél, akár táviratok útján, mely utóbbiak költségeit megtéríti a szerkesztőség.

— **Vasárnap** nagy közönség előtt tartá meg a „Hilária” daleyolt dalestélyt az „Uj világ” ez alkalomra fényesen kivilágított és diszített helyiségében. A karok, beszámítva azt, hogy a működő tagok csak 18-án voltak, Jakobi Jakab derék karnagyuk vezetés alatt eléggé sikerültek; az előadott darabok közül Koch Quadrilla és Wushing Konrád egyvelege sikerült legjobban, a közönség minden darabot buzditó tapsaiban részesített. A műsor után a szép számmal résztvevő ifjúság táncz-kerekedett s a kedélyes mulatság éjfélt után 2 órakor ért véget.

— **A gyógyyszerészet** hallgatók junialis a mult szombaton kevés számu közönség részvéte mellett folyt le. Meglétszott e junialison is, hogy a tavaszi táncmulatságok mig egyfelől némileg megkésve, másfelől igen rohamos egymásutánban rendeztetnek s így nem csoda, ha a közönség is kifáradt némileg. A szombati junialis a jótékony célra nemcsak semmit nem eredményezett, de tetemes deficit mutatkozik; a mit sajnálattal említünk fel, megjegyezve, hogy a legközelebbi junialisok az orvostanhallgatóké (jun 16) és az egyetemi ifjúságé (jun 23) látogatottság tekintetében is kedvezőbb sikerre nyujtanak reményt.

— **A lövészegylet** zászló-szentelési ünnepélyén a zilahi lövészegylet részéről a következők fogtak részt venni: Unger Gusztáv főlövész-mester, Végh Sámuel első al-lövész-mester, Hamp Ferencz második al-lövész-mester, Korbuly József pénztárnok, Klekner Gyula, László Kristóf választm. tagok, Nichita János és Harmath Imre rendes tagok.

— **Nagy-Szebenből** jun. 13-ikáról levelezünk írja: Szende Béla m. kir. honvédelmi miniszter Farkas Károly honvédszádos segédje kíséretében ma délelőtt ide érkezett. Ringelsheim báró altábornagy erdélyi katonai főparancsnok látogatást tett a miniszternél. A miniszter megérkezéséről ki sem tudott; váratlanul történt és ekként minden fogadtatás elmaradt. Ma este a miniszter ur egyenesen Budapestre utazik vissza.

— **A kolozsvári** románok e hó 20-án a kolozs-monostori erdőben „nemzeti májális”-t rendeznek.

— **A balázsfalvi** érseki sinodusra képviselőikül megválasztattak Kolozsvárt: Popu Gábor esperes, Vajda László nyugalmazott ministeri titkár s dr. Isacu Aurél; Mocson Moldován János esperes, Hosszu József s Mezei János; K. Fehérvárt Bálint Simon esperes, Axente Severu és Duca Baziliu. Tordán dr. Ratiu János és Sulucz Dénes. Balázsfalván Lomolónu Miklós, dr. Storiánu Miklós és Ciato Lajos. Küküllőben Popu Beniamin esperes. Moldován Basil s Porutiu János. Szász-Régenben Crisiánu Mihály, Máioru János s Muresiánu. Bádón Crisiánu Basil, Calutiu Simon s Moga Vasiliu.

— **Bláháné** asszony jótékonyssággal tudja párosítani a művészetet; eltávozása előtt — a mint halljuk — 10 frtot adományozott a munkaképtelenné vált nyomdászok javára. Vajha minél többen követnék példáját a cultura elagott munkásainak érdekében.

— **Eichner Anna** kisasszony a budapesti nemzeti színpadon való vendégszerepléséről a lapok következőleg nyilatkoznak. A „jó falusiak”-ban mint Margit lépett fel s noha e szerep nem neki való, a kritika és a közönség osztatlan elismerését nyerte ki. Az „Ellenő” szerint megjelenése egyszerű. Játéka értelemről és melegségről tanusodik. Első föllepő a hatás csöndes nyílvanulása mellett folyt le, de épenességgel nem vette el a reményt arra nézve, hogy egy másik föllepésben jó győzelmet arathasson; mert bir természetességgel, az ábrázoláshoz van biztossága s mindenekfölött nem kapkod hatáskor eső fogások után. A „Pesti Napló” pedig következő véleménynyen van a vendégművésznő fölöl: Eichner Anna tehetsége nem köznapi, bár épen nem a naiv szakmára való, mint általában hitték és hirdették. A mélyebb, komolyabb de nagy drámai erőt követelő érzelmeket van hivatalva képviselni és magyarázni. Hangja nem elég erős a mi színpadunkhoz, de kellemes és tiszta. Hogy értelmes színész, azt egyszerű, hatásvadászatra nem számított játékaival eléggé megmutatta. Megemlíti még, hogy a „M. Politika,” „Egyetértés” és „Reform” is méltánylással emlékezik meg Eichner Anna kisasszony tehetségéről, ki meg lehet a sikerrel elégedve. A kisasszony még fel fog lépni egy vagy kétszer is.

— **Explosió** Gyulafehérvárt. A mult bétén Gyulafehérvárt a 62. gyalogezred egyik töltnyosztályánál, a lövegek készítése közben robbanás történt. A préselés alkalmával ugyanis egy töltny meggyuladt s a tűz egy ládáj terjedt, mely már készültényekkel volt telve. A robbanás tolytán két ember súlyos, kettő pedig könnyű sebet kapott.

— **Gyula-Fehérvárt** és vidéken nagyon kedvező idő jár. Kellemes nyári esők meleg napfénnel váltakoznak. A gabna dusan fejlődik. Ennek következtében a piaci árak nagyon szallanak. Egy 16 kupás véka tiszta buza, melynek ára az őszszel 1 frt 70 kr volt, most 1 frt 20 kron kapható, rozs 90 kr, 20 krral olcsóbb mint az őszszel, vegyes buza 1 frt, törökbuza (tengeri) 80 kr, zab 45 kr stb. Az árak még alább szállás van kilátásban. Sokan, kik a mult őszszel nyereségre gabnát vásároltak, most veszteséggel kénytelenek eladni.

— **Ö folsége** június hó 6-án kelt legfelsőbb elhatározásával Gál Domokos tasnádi, és Darvas Ignác fogarasi kir. járásbírósi albiráknak saját kérelmükre leendő kölesönös áthelyezését megengedte.

— **A király életmódja.** Egy külföldi lap írja: „Csodálatraméltó Ferencz József fáradhatatlansága, mely tekintetben egy európai uralkodót sem hasonlíthatni hozzá. Télen nyáron változatlanul hajnalban, 5 órakor kel, — 7 óráig nagyobbára kiséret nélkül sétál, ezután kávézik s 9 óráig titkárával dolgozik. Ha a beadott iratokat elintézte, nyári tartózkodása helyéről a városba megy, hol kihallgatásokat ad, fogad, a miniszterek előterjesztéseit meghallgatja s néha a nyilvános intézeteket, kasszárnyákat, hadigyakorlatokat szemléli meg, néha pedig még, ha ideje marad, családja tagjaiból, vagy néhány „kitűnőbb személyiségből” is meglátogat valakit. E közben elkölti villás reggelijét, mely (mint a király minden étkezése) rövid időt igényel. — Délután 4—5 közt van az ebéd, melynél igen keveset iszik és mértéketlenül eszik, elébe téven a jó, egyszerű ételeket a francia konyha mesterkéltségének. Este, akár látogat színházat, hangversenyt vagy bált, néhány órát ismét szentel az állam ügyeinek — Ha messzebbre akar utazni, rendszeren éjjel megy, hogy egy napot nyerjen s igen gyakran megtörténik, hogy hajnalban, egész éjjel menvén, a mint a vaskocsból kiszáll, azonnal lóra ül, hogy egy-egy csapatot meg szemléljen, a mikor egész nap sem száll le a nyeregből. Arczán pedig még ilyenkor sem lehet észrevenni a fáradtság nyomait. Valóban a magyar király nem kényelmesedik.”

— **Honfiusitási eskütelét.** Nagyvárad közgyűlésén morvaországi születésű Vondré Manó ur, m. kir. postatiszt, ki a magyar nyelvet néhány évi ott léte alatt tökéletesen elsajátította, a honfiusitási esküt tette le, az eskütelét után a nagyszámban jelen volt képviselők által zajosan megünnepeltetett.

— **Bacilla Elek** a „Székelyföld” című maros-vásárhelyi lap volt szerkesztője Szászvárosban bevégezze viszontagságos életét. Az 50-es évek végén igen sokszor volt olvasható neve a lapok hasábjain, de mindig bizonyos keresetűséggel, világfájdalommal írt, minek okát „Egy helyszínelő siralmas naplója” című művében megtalálhatni. A sorssal küzdött s megtört ereje Nyugodjék csendesen!

— **A tordai** olvasó nőegylet folyó év június hó 20-án d. u. 3 órakor a „Széchenyi liget”-ben saját könyvtára javára sorsjátékkal összekötött zártkörü tánczvigalmat rendez, melyre a rendező bizottmány nevében a meghívót Puhl Ignác né elnök és Lengyel Ádám jegyző. bocsájtották ki.

— **A földművelés-, ipar-, s kereskedelmi** ministerium által czemmel közhírre tételek, hogy báró Apor Károly tófalvi (Mareszék) szőlőtulajdonosnak Klosterneuburgból hoztatott portugiesi és burgundi faj sima vesszőkből létesített szőlőiskolája és telepei, ugy szintén Sós Lajos erzsébetvárosi (Küküllőm.) lakosnak ugyanon hozatott rizling faj gyökéres vesszőkből álló ültetvényei, a kormány által e célra kiküldött szakértő által tüzetesen megvizsgáltván, teljesen phylloxera menteseknek találtattak.

— **Tisztaság az egészség forrása.** Kolozsvár lakosságának e meleg napokban nem ajánlhatjuk eléggé, a valóban igen kényelmes berendezésű „Diána”-fürdőt. Magának a városnak nemcsak köznyelme, de a büszkeségével is válik, hogy a központhoz közel ily jól berendezett fürdő-helyiséggel rendelkezik. Dr. Szombathelyi polgártársunk a legnagyobb erőmefeszítéssel is mindent megtett aközönség igényeinek kielégítésére; az ugyan felszerelt szobában teljes uszómester vezetésé alatt a tanítványok látható előmenetelt tanusítanak az uszában. Délutánonként 30 kr. díj mellett az uszoda s az egész gőzfürdő helyisége, ebben vagy tízfélé zuhany s előékeny szolgálat áll a fürdővendég rendelkezésére. A ki becsüli egészségét, tudja melátni a fürdést s e célra ez idő szerint a „Diána”-nál alkalmasabb helyiséggel nagyobb városok is alig rendelkeznek.

— **Felhívás,** Tisztelettel felkérem mind azokat kik a helyi m. k. t. egyet. orvostan hallgató ifjúság által alapítandó segély egyletük javára f. hó 16-án az Árenában tartandó nyári tánczvigalomra meghívókat a legnagyobb figyelem mellett is tévedésből mind ez ideig meg nem kapták s arra igényt tartanak, sziveskedjenek a tánczestély napján meghívójuk átvétele céljából az Európa szálloda csemege tárlatában jelentkezni. ifj. Benel János biz. jegyző.

— **Nyilvános köszönet.** Folyó tanévünk kezdetén a főtanoda köszöneti sorába be nem jutott több szegénysorsu gyermeknek (24) kosszalt való segélyezésére a főtanodához tartozó hivatalnokokon és tanárokon kívül önként ajánlkoztak a következő tisztelt családok: m. Gáspár János tanfelügyelő, tek. Wokál János, tek. Ludvig János, tiszt. Filep Géza, tiszt. Szilágyi Farkas, dr. Bócz József, tek. Nagy Sámuel, dr. Donogány Jakab, tek. Benedek Sándor, dr. Vajda István, tek. Vajna Ádám, tek. Sáska Sándor, tek. Váró Gerő, tek. Pákei Miklós ügyvéd és tek. P. Vajna Elek ügyvéd urak családjai; a szegényügy nevében tett becses szolgálatukért forró köszönetet szavaz N. Eynyeden, 1875. június 13-án a főtanoda igazgatóság.

— **Mennyibe került az országgyűlés?** Az 1872-ik évi szeptember 1-én összehívott országos képviselőháznak 1875-dik évi május 31-ig terjedő időtartam alatti összes kiadásairól — a megvizsgált számadások sorrendje szerint. 1. 1872. szeptember 1-től december 31-ig összes kiadás 447,106 frt 86 kr. 2. 1873. január 1-től jul. 31-ig összes kiadás 732,033 frt 43¹/₂ kr. 3. 1873. augusztus 1-től december 31-ig összes kiadás 372,971 frt 96 kr. 4. 1874. január 1-től jul. 31-ig összes kiadás 770,209 frt 3¹/₂ kr. 5. 1874. augusztus 1-től december 31-ig összes kiadás 526,076 frt 82 kr. 6. 1875. január 1-től máj. 31-ig összes kiadás 592,179 frt 58¹/₂ kr. Összesen 3.440,577 frt 69 kr. azaz három millió négyszáz negyvenezret ötszáz hetvenhét forint és hatvankilencz krajczár, mely összes kiadásból fedezve lett: 1. A ház tisztviselőinek, elnök, háznapgy, jegyzők illetményei 80,931 frt 53¹/₂ kr. 2. Országos képviselők napidijai 1.984,334 frt 93¹/₂ kr. 3. Ugyanazok lakbéréi 1.051,832 frt 5¹/₂ kr. 4. A ház hivatalnokainak összes fizetése 82,512 frt 81¹/₂ kr. 5. A ház szolgasemélyzetének fizetése 27,072 frt — kr. 6. Nyomda, gyorsíródiak imnok és irományjavitásra tett kiadások 133,581 frt 41 kr. 7. Vegyes épületjavítás és háztartási kiadások 80,312 frt 94 kr.

— **Borzasztó gyilkosság.** A napokban egy rontói oláh paraszt részeg fővel hazakerülvén, bőszteltében feleségére támadt és elöbte egy kést döfött keblébe, aztán fejével zuhta össze fejét. A szerencsétlen nő szörnyet halt! Ez iszonyatos tette után a gyilkos azerdőben barangolt két napig, mig az éhség kényszeríté testvééhez, ki szintén rontói lakos, ételért beszólni. E azonban nem kegyelmezett neki, hanem összehitta a szomszédokat, azok segítségével egy fához kötötte és a kellő helyre elszállította. Mondják, hogy azon vad ember első feleségét is így végezte volna ki a világól, de alkalmasint bizonyítékok hiányából felmentetett.

— **Vladal medvével.** A „Politika” Ujd.-nak írják: Csik Szent-Domokos községe birájának tudomására esett, hogy azon községe Siyos nevű erdőségében medve nyomát észlelték. Nem készt bíró Márton János azonnal hajtó vadászatot elrendelni, s máj. 27-én d. u. a maga és esküdtársai Albert János vezetésével a községebeli 10—10 vadászszal és 70—75 hajtó emberrel, balánbányai igazgatótól az ottani 4 vadászt is kikérve, azokkal együtt kiszállott a községtől mintegy négy mérföldnyi

távolságra eső említett helyre. Ott meghálltak, s 28-án kora reggel a vadászok két szakaszú állást foglaltak el, a rengeteg erdőségben kősziklák alján — a hajtás megkezdett, s 10—11 óra tájt a külső állásbeli vadászok meghállták, hogy egy bival nagyságának tetszett medve állásukra eregel, s midőn két vadásznak lehető célirányába érkezett — egyszerre rá löttek, s a medve azonnal el is esett, az egyik vadász Máté Jánosnak golyója a hátgerinczét sértvén meg, képtelenné lett futni, a másik golyó az első lapaczkába furdott. A medve borzasztólag ordított, a közel lévő fákat rágtá, tépte, mig egy fa mellé hanyatt esett. A vadászok oda mentek, sőt egyik tréfálón szölitgatta: bujj nye, bujj nye! — Egy-másik meri bátor (vakmerő) igen közel ment, mire a többiek intették, hogy ne menjen oly közel — s ime a medve, a mint hanyatt volt, frissen fejt felragadta, lejtőre befordult a vadász után kapott s annak ülő részét lábával, megmarkolta, maga alá rántotta, rá feküdt és jobb karját keresztül fálta. A többi vadászok mellé szöktek — egyik a medvének oldalába, másik a fejébe lött, s az állat csak ekkor vesztette el erejét, hogy a maga alá kapott vadászt meg nem ölhetette. A medveszáját puskacsővek által kellett kétféle feszíteni, s csak úgy sikerült kivenni abból a vadász karját. A vadásznak ülő részén, a mint a medve megmarkolta, harisnya-napragja, inge összeszakadt; sértette nagyon a testét is, de nem halálosan. A sértett vadászt vízbe vezették s megmosták, mig a többi a medvét székérre tette. Balánbányán — mert ott kellett elhozni — tömegesen tódult a nép csodájára. Ottan megmérték a medvét: 3 mázsa 96 fontot nyomott (tavaszi időben). Öreg emberek állítják, mikép akkora medvét nem igen láttak még. A balánbányai orvos nyuzza meg, mert bőrt ki akarja tönni; megnyuzása és husának szétvágása alkalmával 19 golyó találatot benne, melyekből 7-et régi lövésnek bizonyítanak a beforrás jelei: gyomrában egy nagy darab lóbort és két lőfűlet találtak. Kiszámíthatlan kártól, vesztésegtől mentetett meg e vad elejtésével a vidék, az említett bíró erőlyessége által; adjon isten a községeknek sok ily tapintatos előljárót.

— **A hosszú ujjú** szolga. Zajti Pál, biharmegyei piskolti születésű, 17 éves, mult év november havában öz. gróf Bánfyné szül. gr. Rhédey Jánosné szolgálatába állt. Folyó év január 6-án a grófnő fia, gr. Bánfy Béla Kolozsvárról Budapestre anyjához jöve 1500 frtos tárczáját megörösz végett átadta. A grófnő, mielőtt a pénzt eltette volna, fia jelenlétében megvizsgálta azt. Ugyanezen pillanathban Zajti észrevétlenül bement a terembe s látta a pénztárlálást. A gróf ezután kitézben bizonyos összegeket kivett a tárczából, midőn azonban harmadszor is kezébe vette a tárczát, azt tapasztalta, hogy a pénzből az általa kivetténiül 750—800 frt hiányzik. A fiu ez időben kórházban feküdvén, kérdőre nem vonhatták, e helyett azonban felkutaták ládáját, s abban több postai receptise akadtak. A grófnő szintén gyakran panaszkodott Herman Vilma komornájának, hogy házipénztárából kisebb nagyobb összegek hiányzanak. Ezen kívül végre Zajtai ellen még egy harmadik eset is merült fel. Egy bécsi czég ügynöke, Langer Vilmos, női kelméssel, rubákkal megfordult a grófnőnél, s ez alkalommal az előszobában lerakott ruhákból egy 50 frtos női köpeny eltűnt. Az ügynök a hiányt annak Bécsben fedezte fel, rögtön sürgönyözött is a grófnőhöz, tétetne vizsgálatot házában. Mire a köpenyt valóban megtalálták Zajtinál. Zajtai a mai tárgyaláson az első és utóbbi tolvajlást beismerte, a pénzt, összesen 1040 frtot, szülőföldjére Piskolczra, Kovács Lajosnak küldötte, hogy az a [takarékpénztárba tegye neki. A pénzt — ugy ír nekí — a lutrin nyerte. S valóban a pénz egész összegében s kamatóstul a pénztárnál megtaláltatott s károsoknak átadatott. A törvényszék Zajti Pál a több rendbeli tolvajlás büntényéért másfél évi súlyos börtönrre ítélte. Felebbezett, valamint a kir. ügyészség is.

— **Burnotozóknak.** Ausztia évenként 57.3 millió forintot vesz be a dohányjövődékből. Legtöbbet járul e csinos összeghez természetesen a szivarfogyasztás, de a burnóteladás is elég tekintélyes számot (p. o. 1874-ben 4.347,470 frtot) jövedelmez. A fogyasztás különben apad. 1873-ban 41,231 bécsi mázsa kelt el, mig 74-ben csak 40,958 mázsa tehát 69% al kevesebb.

— **Eladó leányok.** A temesvári kapitány Dragonovics, tegnapelőtt egy kicsit foglaltatott le, mely tiltott árukat szállított. Négy szép fiatal leányt akart egy vállalkozó Romániába szállítani, kiket csábító ígéretekkel sikerült az erkölcselenségnek megnyerni. A leányok egyelőre őrizet alá helyeztetek, s övéiknek fognak visszazolgáltatni, a „kereskedő” pedig a fenytő törvényszéknek adatott át. — **Az „Apollo”** című zeneműfolyóirat negyedik kötete legújabbban megjelent hatodik számának tartalma: 1. Talány keringő szerző N. N. 2. A király mondta, ábránd Deslibes Leo hason című operettje kedvelt dallamaiból kiskomlósi Hölzl Lőrincz. 3. Borda, férfinégyes szövege Losonczy Lászlótl zenéje Bognár Ignácztól. 5. Záporosó csak ugy szakad, dal, szövege

Petőfy Sándortól, zenéje Mihalicsh Ödöntől. — A borítékon: A zene történelme Kapi Gyulától. — Kritika szemle. — Vegyes — Zeneműjegyzék.

— **Eirata.** Lapunk vasárnapi számából kimaradt volt Tordamegye alispánjának egy távirata, melyben tudatja, hogy Tordamegye közgyűlése tévedésből hirdettetett június 8-ikára, holott június 28-ikán lesz.

Erdélyrészi piacok árjegyzéke.

— **A szamosújvári** piac árai jun. hó 7 ról. 1875. (alsó ausz. mérő középár.) Tisztabuza 3 frt 60 kr. Egybuza 2 frt, 40 kr. Rozs 2 frt 10 kr. Zab 1 frt 30 kr. Széna 2 frt — kr. Alomszalma 50 kr. Zsupszalma 40 kr. Egy öl fa 14 év. 12 frt. Fagygyugyertya 40 kr. Marhabus fontja 17 kr. Konyhalisz 7 kr. Rizs 20 kr. Gyöngykása 32 kr. Borsó 15 kr. Lencse 15 kr. Paszuly 16 kr. Pityóka 1 frt 20 kr. Disznózsír 60 kr. Hagyma 25 krajczár. Fokhagyma 32 krajczár.

— **Deás** piaci árjegyzéke: június 8-rol, (auszt. mérő középár.) Tisztabuza 3 frt 40 kr, egybuza 3 frt — kr, rozs 2 frt 20 kr, zab 1 frt 10 kr, egy mázsa széna 2 frt — kr, alomszalma 60 kr, zsupszalma — frt 90 kr, egy öl fa 8 frt — kr, marhabus 18 kr, konyhalisz 7 kr, borsó 20 kr, lencse 24 kr, paszuly 20 kr, köles 24 kr, burgonya 1 frt 20 kr, disznózsír 70 kr, hagyma 8 kr, Fokhagyma 14 kr.

Távirati tudósítás a bécsi tőzsdéről.

Június 8-én 5% Metaliques 7020 frt. Kamat — 5% Nemzeti kölcsön 7455 — frt. 1860-iki államkölcsön 112.20 Bankrészvények 968. — Hitelrészvények 230.50 London 111.55. frt. Ezüst 10240 Cs. kir. arany 526¹/₂. — Napoleon'dor 888¹/₂. 100 mark németértékű 54.45.

Urbéri kötvények: Magyarországi 81.75 Temesvári 80.25 Erdélyi 79.15 Horvátországi 82.75.

Felelős szerkesztő: Békésy Károly.

A közönség köréből*)

Viszonválasz

a több nyomdász uraknak.

A „Magyar Polgár” 133. számában „több nyomdász” urak ismét nekem rontanak s rozszul értesült személyes meggyőződésük után nyíltan gyanusítanak a rokkant alapra gyűlt pénzeknek nem rendén való kezelésével. Én a betegsegélyző egylet tagjait — önk első felszólítása után mindjárt — e hó 9-kén felszólítam, hogy a gondozáson alatt levő alapnak miben állását és a begyűlt pénzeknek mikénti elhelyezését vegyék tüzetes megvizsgálás alá, addig is, mig a rendes gyűlés elébe terjesztetnek a számadások. Önökkel e tárgyban vitázni miniszándékom s miután e rokkant alap felállításának eszméje a betegsegélyző egyletből indult ki, így annak folyamánya s ha önök e tárgyhoz hozzá akarnak szólni, abban az esetben a hátralékos egyleti tagok fizessék be tartozásukat s kik még az egyletnek nem is voltak tagjai — kik pedig számosan vannak — a megállapított feltételek mellett álljanak be az egyletbe, különben pedig a közelebből tartandó gyűlésen csak mint hallgatók lehetnek jelen, de beleszólási joguk nem lesz, mert azt mondja a példásos is: „a hova nem tettél, ott ne keress!” Én e tárgyban önökkel e téren többé szóba nem állok, a t. adományozó közönség megnyugtatóra pedig álljon itt az alábbi nyilatkozat.

Burekhárdt Ágoston.

Nyilatkozat.

A „M. Polgár” 128. és 133. számaiban megjelent nyiltéri cikkek nyomán Burekhárdt Ágoston ur, mint a helyi „rokkant nyomdászok segélyző egylet” id. elnöke által felkérte-tünk számadásai tüzetes megvizsgálására, mely alkalommal az előnkbe tett nyugtát és takarékpénztári könyvecske nyomán arról győződ-tünk meg, hogy Burekhárdt Ágoston ur a kezénél levő összeget a leglekiismeretesebben kezelte, s nemcsak hogy a begyűlt összeget el helyezte pénztárba, de sőt, miután a begyűlt pénzeket rögtön takarékpénztárba tette, a szükséges kiadásokat saját pénzéből is fedezte. E nyilatkozatunkkal tartozunk ugy a n. é. adományozó közönségnek, valamint t. Burekhárdt Ágoston id. elnök urnak is, mint ki minden alap nélkül a t. olvasó közönség előtt gyanusítottatott.

Maknics Albert Vogel Károly jegyző. pénztárnok.

Benkő Károly, Pongrácz Antal, Burekhárdt András, Szathmári Mihály, Rácz István, Szabó András, Heine Ferencz, Kovács Lajos, Muhai József, Ajtai Ferencz, Hantz Gyula, Keresztés Gyula, Papp Károly, Kocsis Márton a kolozsvári beteg- és utas-segélyző nyomdászegylet rendes tagjai.

*) E közérdekű felszólalásoknak szánt rovat alatt közleményekért csupán a sajtóhatóság irányában való felelősséget Szerk.

(276)

Hirdetmény.

Az első erdélyi baláni rézbánya társulat

évi rendes közgyűlése,az alapszabályok 20. §. értelmében **toló év július-hó 12-dikén délelőtt 10 órakor** fog Nagy-Szebenben megtartatni.**Tárgyai:**

1. Igazgatósági jelentés.
2. Az 1874-dik évi forgalom és mérleg közzététele.
3. Kezelési tőke biztosítása.
4. Erdő- és földbirtok megszerzése.
5. Átváltoztatása a részvény társulatnak, bányamű társulattá kúkkal.

Kelt Nagy-Szeben, 1875-dik év június 10-kén.

Az igazgatóság.

(520) (11-20)

Legkitünőbb szépítő-szerek.

Dr. BÉRINGUIER L. KORONA-SZESZJE
(A kölni víz quintessenciaja.) **Eredeti üvegekben 1 ft 25 és 75 kr.**

Kitűnő minőségben nemcsak mint illat- és mosdó-víz, hanem mint első győgyereje segedszer, mely az illatszereket élesíti és erősíti.

Dr. Borchardt orvost. NÖVENY-SZAPPANA.

Az arcbőr szépítésére és épségtartására, és minden bőrtisztítás ellen, valamint mindenféle fürdőkhoz nagy sikerrel használható.

Lepecsételt eredeti csomagokban 42 kr.

Dr. BÉRINGUIER NÖVENYI HAJFESTŐSZERE.
(Teljesen fekete és színesekkel 5 ft.)

Mint tökéletesen csiszolt és teljesen ártalmatlanok lennének, szor a hajak és szálak, úgy a szőrzet minden irányzata színe való tiszta és színtől tartós befestésre.

Dr. LINDES tanár növényi rud-hajkenőse
fokozza a haj fényét és hajlékonyságát, alkalmas egyrészt a hajidomok ellen tartására.

Eredeti darabja 50 kr.

Dr. Béringuier növénygyökér-olaja

A hosszúhasznú használatra elegendő üvegekben 1 ft 0. c.

A legalkalmasabb növénygyökér-olaj, a haj és az arcbőr tisztítására, erősítésére és szépítésére, úgy szinte a kellemetlen foltok és sötétbepőzések megakadályozására.

Dr. Suin de Bouteimard fogpasztája

A legújabb, legkényelmesebb és legbiztonságosabb fogak és fogaztatás, és tisztítására; a paszta egyszerűen az egész szájrészeket igen jótékony ápolást kölcsönöz.

Balzsamos olajgyógy-szappan.

Mint szelíd és hathatós mindennapi mosdó, még a leggyöngyöbb bőrű hölgyek és gyermekek számára is igen ajánlatos.

Eredeti csomagban 35 kr.

Dr. HARTUNG CHINAIHJ OLAJA

A hajnyújtásra és szépítésére a legjobb chinaihj lefőző balzsam-olajjal.

Ára 85 kr.

Dr. Hartung NÖVENY-HAJKENŐSE.

A legkényelmesebb, táplálóbb hajvédő és növényrészekből, a hajnövelés előmozdítása és elcsúszása.

Ára 85 kr.

LEDER TESTVÉREK
balzsamos halmányolaj-szappana.

Legújabb finom és olcsó mosdószert.

Egy darab ára 25 kr. o. ért. 4 darab egy pakétban 80 kr. o. é.

Valamennyi fentebb írt, mint feltűnő tulajdonságuk által ádócsereken helyezett tárgyak valószínűleg jótékonyságuk kapkodók: Kolozsvárt: VOLFF J. és ENGEL J. gyógyszerészeknél, valamint Besztercebányán: Képző és Főiskola, Bethlenben: Baranyai György, Brassóban: Morscher W. Fr. és Jekelius Ferdinánd gyógyszerészeknél, Pozsonban: Lantisch Gyula, Kézdi-Vásárhelyen: Fekér Lukács, Maros-Vásárhelyen: Fekér J. D. Medgyesen: Brecher Károly, Segesvárt: Mészáros J. J. és Sz. Rághonban: Kinn János G. Szász-Szebenben: Weissertel Ad. G. N. Szebenben: Werner Ferenc, Sepsi-Szer-Györgyben: Benkő és Csatai. Szamosújvárt: Pászti Dávid gyógyszer. Sz. Id. Varhelyen: Kauntz J. A. gyógyszer. Tordán: Rigó J. F.

(103) (8-10)

A legmakacsabb fogfájást azonnal megszünteti a dr. Gráfström híres svéd fog-cseppjei: egy üveg ára 36 kr. Valódi minőségben kapható: Kolozsvárt Wolff János gyógyszer-tárában.

(89) (34-50)

Csak egy kísérlet kell!
hogy mindenki meggyőződhessen bámulandó jutányos

27 kros
csikim jóságáról.

Vásznak.

1 vág 50 rőfös %, széles szövet. 13 ft 50 kr.
1 vág 30 rőfös %, széles szövet. 8 ft 10 kr.
1 vág 30 rőfös %, széles csész-vászon. 8 ft 10 kr.
1 vág 30 rőfös %, széles csész-vászon. 8 ft 10 kr.

Selyem- és bársony-szalagok.

Falt- vagy noblesse-selyem minden színe díratos színben, színes hártyákkal is. Ot új szélesek rőf 27 kr. Két új szélesek 2 rőf 27 kr.

Egy pár
fehér vagy csikos női, vagy gyermek térdharisnya, leg-
jobb minőség. 27 kr.
Egy pár fehér férfikül, vagy pár harisnyakötő, széles selyem-szalaggal.
disztive 27 kr.

! IRODALMI UJDONSÁGOK !

Stein János erd. muzeum-egyl. könyvtárnál
megjelentek és nála, valamint minden hiteles
könyvkereskedésben kaphatók:

**Gróf Széchenyi István és hátra-
hagyott iratai.**

Ismerteti gróf Lónyay Menyhért.

Második kiadás. Ára 1 ft.

Krassowsky Fivérek
Első kolozsvári

27 kr. ÁRU CSARNOK 27 kr.

Fiók raktára M.-Vásárhelyt. Szent-Györgytelep özv. Reich Károlyné házában.

Csak 27 kr. egy rőf! Csak 27 kr. egy darab és pár!

Csak 27 kr. egy rőf!

Gaster, minden kigondolható legújabb színekben.

Baregek, Lüszterek, simák és kockások a legújabbak.

Ezen lehu ruha kelmék, Waaterproof, Batist, és Jaconet a legújabbak.

Cretonok garancia mellett, Atlasz gradlik.

Brillantínok és Piquetok, fehér és színesek.

Netz függöny kelmék, Moult-függöny kelmék, Butor kanavász, Butor kartonok.

Canavászok, Leugyolcsok, Creaszvászok, Chifonok és Schirtingek 18 krtól 27 krig.

Barchentek, Czérna és Pamut nadrág-kelmék.

Ronesolgyolcsok, Wassertuch kendő és abrosz kelmék.

Továbbá ajánlják a n. erd. közönség heces figyelmébe Kolozsvárt, KRASSOWSKY J. M. 4. szög alatt főnálló kizárólagosan divat üzletüket női és férfi ezikkben. Női kész ruhák nagy választékban; azon kívül egy férfi mint női ruhák, megrendelés, útján gyorsan, jutányos árak mellett, izletesen kiállítatnak.

Csak 27 kr. egy rőf!

Karton és Battist kendők, férfi és női nyakkendők, férfi Mangettek. (248) (5-10)

Stickolt női zsebkendők, női schleier, női és férfi harisnyák, fehér és színesek.

Selyem kényűk, Mangettgombok, Függöny-hajtók, Legyezők és több más 100-féle ezikk.

!! Csak 27 kr. egy rőf!!

4 új széles Faille szalag, 4 új széles Bársony szalag, Stuartok, Futó szőnyegek, Sarga Nanginok

!! Csak 27 kr. egy pár!!

Női harisnya kötő, selyem szalagokkal, Nadrág tartó, férfi gallérok, zsebkendők.

Az első látogatásra meggyőződhetni, hogy az ígért rendkívüli árendezés komoly valóság.

(272) (3-10)

RENDKIVÜLI KIÁRULÁS

IPARMŰ-TÁRLAT helyiségében

Kolozsvárt, főter baró Radák-ház.

A CSAPÓ SÁNDOR-féle főzletben az árak évek során annyira túlhajlítottak, hogy egy részt azoknak tekintetéből az árucikknek minél gyorsabb eladása elkerülhetlen szükségessé vált.

Ennek következtében a főzletből a felesleges árak általszállítván, az

IPARMŰ-TÁRLATBA (a Csapó Sándor-féle főzlet fiók-raktarába)

e hó 12-kén egy még eddig nem létezett jutányos árak mellett KIÁRULÁS fog megkezdődni és a

kiárulásra szánt mindenféle nürnbergi és diszarukon kívül legnagyobb mennyiségben fognak eladásra kerülni:

Porcellán kávé és thea készletek (servicek), női-, férfi- és gyermek-lábbelik,

posztó, hárs és szalma férfi és gyermek kalapok,

fehér, színes férfi ingek, inggallérok, kezelők, légdivatosabb nyakkendők,

nap- és esőernyők,

melyek nem gyári áron, hanem azon 25 sőt 50%-kal alább fognak eladatni.

Az első látogatásra meggyőződhetni, hogy az ígért rendkívüli árendezés komoly valóság.

Nyomatott Stein János m. kir. egyetemi nyomdájánál, az ev. ref. tanoda betűivel Kolozsvárt.

Melléklet: Az első magyar húst légmentesítő szelencéző vállalat felhívása.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.